

POKOJNÁ SEBAISTOTA BOŽÍCH DETÍ

Rodinná katechézka 113-2019 (679)

www.inky.sk

týždeň po 24. 11. 2019

... alebo o „rebričku dominancie“ a o pokoji, ktorý dáva Kristus, ale nie ako svet dáva.

BOŽIE SLOVO:

(1 Kor 2,12-16)

Čítanie z Prvého listu sv. apoštola Pavla Korint'anom: *My sme nedostali ducha sveta, ale Ducha, ktorý je z Boha, aby sme vedeli, čo nám Boh daroval.* ¹³ *A o tom hovoríme nie slovami naučenými od ľudskej múdrosti, ale slovami, ktoré nás naučil Duch; duchovné veci duchovne vysvetľujeme.* ¹⁴ *Živočišny človek neprijíma veci Božieho Ducha; sú mu bláznovstvom a nemôže ich pochopiť, lebo ich treba duchovne posudzovať.* ¹⁵ *No duchovný posudzuje všetko a jeho nik nemôže posúdiť.* ¹⁶ *Ved' kto poznal Pánovo zmysľanie, aby ho poučal? My však máme Kristovo zmysľanie. Počuli sme Božie slovo!*

KATECHÉZKA:

(na doplnenie www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 664, 665, 667, 669)

Aj na Slovensku vyšiel bestseller kanadského psychológa Roberta Jordana, *12 pravidiel pre život*. Hned v prvej kapitole Jordan vysvetľuje zaujímavú vec. Prerozprávam Vám ju tak, ako som to ja pochopil. Hovorí o tom, že v našom organizme, konkrétne v mozgu, sa nachádza prastarý mechanizmus. Tento mechanizmus je niečo ako naša vnútorná ochranka, centrum zodpovedné za naše prežitie. Preto tento mechanizmus neustále vyhodnocuje, ako na tom sme. Ak sme v bezpečí, v istote, nič nám nehrozí, zaplaví nás látkou zvanou *serotonín*, ktorá v nás vzbudzuje pocit istoty, pokoja, takýto ľudia sú navonok pokojní, sebaistí, majú optimistický pohľad do budúcnosti – a sú následne často aj skutočne úspešní, silní a zdraví. Naopak, ak tento mechanizmus v našom mozgu vyhodnotí, že nie sme v bezpečí, že sme ohrození a v neistote, namiesto serotonínu nás zaplaví *oktopamínom*. Ten naše telo nabudí do stavu „štvanej zvery“, človeka, ktorý stále odniekadiaľ očakáva útok, podraz, zradu, úder. Naš organizmus je v stálom napätí, stále v pohotovosti, pripravený pri prvom náznaku čohokoľvek ihneď zareagovať – udrieť alebo, čo je pravdepodobnejšie, utiecť. Takýto stav napätia je ale veľmi náročný a namáhavý. Preto mozog neraz vypína a redukuje ostatné funkcie nášho organizmu, dokonca aj tak dôležité, ako sú systémy imunity, pretože si myslí, že nám stále hrozí smrteľné nebezpečenstvo od našich silnejších a dravejších spoluobčanov a snaha čeliť tejto bezprostrednej hrozbe sa mu javí pre prežitie dôležitejšia, než riešiť to, či niekedy v budúcnosti ochoríeme alebo nie. Ľudia v tejto skupine často chodia a sedia zhrbení (akoby očakávali, že na nich niekto od chrbta zaútočí), sú vystresovaní, nervózni a často chorí. Na rozdiel od tých prvých, ktorí chodia vystreto, sebavedome a veru aj zdravie im neraz slúži lepšie a žijú si spokojnejšie. A ako náš mozog zistí, do ktorej skupiny patríme? Jednoducho – a teraz prichádza to zaujímavé: zistí to z nášho porovnávania sa s ostatnými ľuďmi! Ako svetskí ľudia všetci žijeme v rámci hierarchického systému, ktorý by sa dal nazvať „rebričkou dominancie“. Naš mozog pozoruje ľudí okolo nás a neustále sa pýta: Kto je dominantný? Číže silnejší? Vplyvnejší? Bohatší? Úspešnejší? Schopnejší? Múdrejší? Kto vyhráva, kto je na prvom mieste? My, alebo tí druhí? Sme hore, alebo dole? Prví, alebo kdesi v strede, alebo dokonca poslední? Ak patríme k tým 5% smotánky na vrchole rebrička, odmenou je *serotonín*. Ak nie, je našim osudom *oktopamín*. Takže – už chápete, prečo toľko ľudí okolo nás – a možno aj my sami – sú unavení, uštvaní, nervózni, vystresovaní, každú chvíľu vybuchnú, každú chvíľu v niečom zlyhávajú (obzvlášť v predsavzati zo sv. spovede, že), majú pocit, že ich život bije, majú problémy so zažívaním, s migrénami, s chorobami a všetky tie veci?

Teraz si poviete: No dobre. A čo s tým má spoločné kresťanstvo? Veľa. Vlastne všetko!

Ako hovorí Písmo, „celý svet je v moci Zlého“ (1 Jn 5,19). Je to svet bez Boha a preto aj jeho *rebriček dominancie* je *bezbožný*. Je postavený na službe oným *štyrom modlám: sila, uznanie, majetok a luxus*. Takto by sme si ich mohli dnes nazvať. Ich problém je, že každú z nich môžeme mať len v *porovnaní* a len na *úkor* ostatných ľudí: Čítame sa silní len vtedy, ak sú ostatní okolo nás slabší a my ich ovládame. Čítame sa významní len vtedy, ak sme obklopení ľuďmi, ktorí sú v porovnaní s nami bezvýznamní. Bohatými sa môžeme cítiť len uprostred chudobnejších ľudí a aj luxus a pohodlie vnímame ako také len vtedy, ak si môžeme dovoliť niečo viac a lepšie, ako ľudia okolo nás. Preto sa neustále, či už vedome alebo podvedome, pomeriavame s ľuďmi okolo nás. Ti šťastnejší (alebo dravejší a bezohľadnejší), ktorí sú na vrchole tohto rebrička, často namiesto pokoja žijú v strachu z toho, že ich niekto porazí, predbehne, odsunie, zosadí... a zase my ostatní sa usilujeme čo nám sily stačia aspoň trochu si vylepšiť svoju pozíciu. Používame na to všetky možné nástroje, od nakupovania drahých vecí cez ohováranie, osočovanie, kritizovanie, frflanie, vysmievanie sa, ponižovanie, šikanovanie a utlačanie iných až po chválenie sa, predvádzanie sa, vystatovanie a podobné veci. Samozrejme, spolu s hnevom, urážaním sa, hádkami či dokonca hlbokou vzájomnou nevráživosťou, neznášanlivosťou, dokonca násilím.

Keď sme sa stali kresťanmi, uverili sme a obrátili sme sa, zistili sme, že skutočný svet, *Boží svet*, je omnoho väčší, širší, rozľahlejší, reálnejší – a odlišný. Tak úplne odlišný, že má dokonca aj svoj vlastný *rebriček dominancie*. Na jeho vrchole je Boh, „*Pán pánov a Kráľ kráľov*“ (Zjv 17,14). Spolu s Ním, vedľa Neho a v ňom, sú na vrchole tohto rebrička dominancie tí, ktorí zvíťazili a sú zbožšteni: anjeli aj ľudia, naši svätí a spasení predkovia vo viere. Potom je dlhý rad stupienkov, na ktorom sa nachádzajú rôzni naši bratia a sestry z *Cirkvi putujúcej* tu, na zemi. Medzi nimi sme niekde aj my. No a potom, pod nami, na samom dne, sú *diabli* a pod nimi ich otroci a hračky, *zatratení ľudia*. Tento rebriček dominancie Božieho Kráľovstva má úplne iné kritériá, než ten svetský. Pozícia na ňom sa neodvíja od sily, uznania, majetku a luxus, ale od svätosti, dokonalosti a lásky. Čím sme svätejší, čím sme dokonalejší, čím sme nesebeckejší a viac milujúci, tým vyššie sa na tomto rebričku nachádzame. Naša pozícia sa pritom nedovíja od toho, akí sme v porovnaní s *inými ľuďmi*. Neporovnávame sa medzi sebou a ani medzi sebou nezápasíme, pretože si nekonkurujeme. V *bezbožnom svete* nemôžu byť všetci mocní ani bohatí. V *Božom*

svete ale môžu byť zbožšteni úplne všetci, každý jeden! Aj preto jediný, s kým sa pomeriavame a porovnávame, je Boh sám – podľa slov Písma: „*Napodobňujte Boha*“ (Ef 5,1) a „*budte dokonali, ako je dokonalý váš nebeský Otec*“ (Mt 5,48). A keďže Boh nám každému jednému dal záruku nádeje na víťazstvo – nepoznáme ani strach a obavy z toho, že by sme azda napriek všetkému mohli neobstáť, byť zvrhnutí a odmietnutí Bohom, či byť „odstavení“ nejakým iným človekom či démonom.

Výsledkom je pokoj. Hlboký pokoj Božích synov a dcér. Hlboké a pokojné sebavedomie, hlboká a pokojná sebaistota ľudí, ktorí sa *odpojili* od sveta a od jeho *rebrička dominancie* i od jeho bojov a zápasov. Hlboký pokoj ľudí, ktorých sebaistota spočíva v Bohu, ktorý je v nich a oni v ňom. Hlboká sebaistota detí Kráľa, ktoré v istote viery pokojne a bez strachu stúpajú po Božom *rebričku dominancie* až za Božou víťaznou cenou (2Tim 4,8), Trofejou večného kráľovania s Bohom, našim Otcom (Flp 3,14). Už sa viac s nikým neporovnávame, už s nikým nebojujeme, už sa s nikým nepretkáme. Dokážeme ku každému pristupovať slobodne a otvorene ako k priateľovi, k druhovi, ako *otec* k svojim *deťom* (katechézky 81/636 a 82/637). Je to pokoj ľudí, istých si svojim víťazstvom, pretože sú si istí svojim Bohom. Toto je ten pokoj, ktorý dáva Kristus – nie ako svet dáva ho On dáva. Svet dáva nepokoj a súženie. Kristus nám daroval opravdivý pokoj! Vráťane *serotonínu* nadôvažok k tomu 😊.

OTÁZKY a ÚLOHY:

Pozhovárajte sa o tom, dajte si záležať, aby ste (aj s pomocou katechéz uvedených na doplnenie) porozumeli celej veci. Je to dôležité!

Skúmajte: Už sme *svet* v zmysle jeho *rebrička dominancie* opustili? Už sa nepretkáme o pozíciu na ňom, už nebojujeme svetské boje ostatných ľudí? Už sme sa týmto spôsobom naozaj, reálne *odpojili* od sveta? Vyrástli sme z neho a nechali ho za sebou? A ak nie, čo urobíme preto, aby sa tak stalo? Aby som to urobil nielen povrchné, ale do hĺbky, celým srdcom, celým svojim bytím!